

De illusie die pretpark heet

FOTOGRAFIE

★★★★★

DREAM CITY

Anoek Steketeë & Eefje Blankevoort: Dream City.

T/m 28 augustus in het Nederlands Fotomuseum, Rotterdam. Catalogus €39,50.

nederlandsfotomuseum.nl

Steketeë toont dat pretparken meer van een land laten zien dan vermoed.

Zelfs een suikerspin zit er wel eens helemaal doorheen. Net gedraaid, vers op zijn stokje laat hij zijn koppie alweer hangen. Net als de jongen die betaald wordt om suikerspinnen te draaien en die nu een beetje staat te staren. Drie grote witte suikerspinnen hangen nu als half uitgezakte wolkjes over het randje van de bak. Er is niemand om in ze te happen.

Dit is Turkmenbashi's *World of Fairy Tales* in Turkmenistan. Een pretpark. Een plek waar je geacht wordt lol te hebben. Fotograaf Anoek Steketeë kwam er Kerwan tegen en op het moment dat hij zijn hoofd boog in dezelfde richting als een van zijn suikerwolken, maakte zij een foto.

Die foto hangt nu in het Nederlands Fotomuseum in Rotterdam op de tentoonstelling *Dream City*. Samen met journalist Eefje Blankevoort reisde Anoek Steketeë tussen 2006 en 2010 naar pretparken over de hele wereld, van de Verenigde Staten tot Irak (waar in Koerdistan het pretpark Dream City ligt), en van Israël tot Colombia. Ze spraken er met pretparkeigenaren, -bezoekers en -medewerkers. Ze noteerden alles, Steketeë met de camera, Blankevoort met de pen.

Het resultaat (expositie plus boek) is een vreemde en hoogst intrigerende mengeling van documentaire en -ja, hoe zou je die foto's van Steketeë nu precies omschrijven? Ze zijn zo verstild en geënceneerd dat je ze nauwelijks nog documentair kunt noemen, ook al is de fotograaf waarschijnlijk wel met die insteek aan het project begonnen. Geen enkele van haar wonderlijk mooie foto's voldoet aan het algemene beeld dat bij het woord pretpark in je hoofd komt.

In plaats daarvan: twee uitgebluste ogende jongens aan een tafeltje in Dream City, Irak. Een slapende man op een plastic ligstoel in Bambino Super City in Rwanda. Vader en nors kijkende zoon in Superland, Israël, met op de achtergrond een niet-draaiende zweefmolen. De toegangspoort tot Dollywood, Verenigde Staten, nietig onder herfstige bomen. Kerwan met zijn uitgebluste suikerspinnen met op de achtergrond een rotswand die niet echt lijkt.

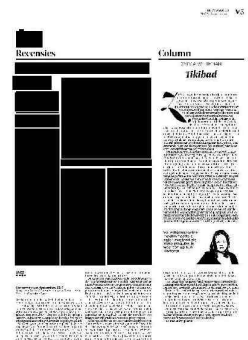
De foto's zijn sterk uitgelicht, alsof ze werden gemaakt op een filmset. Sommige zijn uiterst geheimzinnig en zelfs ietwat surrealistisch (en doen denken aan het werk van Hannes Wallrafen zoals hij dat maakte in Zuid-Amerika), zoals die van het Beirut Luna Park in Libanon. Een hoge, met klimop begroeide muur scheidt daar twee werelden van elkaar. Aan de ene kant: het pretpark met een verlicht reuzenrad, aan de andere: een militaire basis met een door zandzakken beschermde wachtpost. Of maken die twee kanten deel uit van dezelfde wereld?

Belangrijk uitgangspunt in *Dream City* is dat een pretpark meer is dan een plek voor vermaak. 'De ontstaansgeschiedenis, locatie, gekozen thematiek en het soort bezoekers zeggen veel over de politieke en sociale verhoudingen van het land waar het pretpark zich bevindt', schrijft Blankevoort in de epiloog van het boek. Dat zie je terug in de foto's van Steketeë, waar vaak voor een standpunt werd gekozen waarop zowel de sprookjeswereld als die van alledag te zien is.

Soms ligt die boodschap er iets te dik op. Dat een pretpark één grote illusie is, is een goed vertrekpunt voor een project, maar moeten (bijna) al die mensen echt zo nors kijken? Het is alsof ze duidelijke instructie kregen van de fotograaf: 'Niet lachen, denk aan iets ergs.'

Het is maar klein bier. *Dream City* is betoverend. Bovendien: door stug vast te houden aan haar verkozen vorm creëert Anoek Steketeë zelf een illusoire wereld waar de bezoeker door wordt meegesleept zodra hij de donkere Rotterdamse tentoonstellingsruimte in loopt (hoera voor de inrichting). Die vasthoudendheid werpt vruchten af. Wat heet: wie in staat is om zelfs suikerspinnen voor zich te laten poseren, mag gerust een goede fotograaf worden genoemd.

Merel Bem

**Kerwan met uitgebluste suikerspinnen: Kerwan, Turkmenbashi's World of
Fairytale, Turkmenistan** Foto Anoeek Steketee